47-та наукова конференція молодих дослідників ОНПУ-магістрантів
"Сучасні інформаційні технології та телекомунікаційні мережі". Одеса: ОНПУ, 2012, вип. 47.

ПОНЯТТЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЗАВДАННЯ, ТА ОСОБЛИВОСТІ

Бугліна В.І.

Науковий керівник – ст. викл. каф. «Обліку, аналізу і аудиту»

Варчук О.А.

Згідно з Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. №996-XIV бухгалтерський облік – це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Предметом бухгалтерського обліку є господарська діяльність підприємства, тобто господарські засоби та їх використання в процесі господарської діяльності, а також розрахунково-кредитні взаємовідносини, що виникають при цьому.

Об'єктами бухгалтерського обліку є господарські засоби, що знаходяться в розпорядженні підприємства, і джерела їх утворення, а також результати господарської діяльності підприємства.

Господарські засоби – це ресурси, які відповідають трьом основним вимогам:

– є власністю підприємства;

– складають для підприємства певну цінність;

– мають певну вартість (можуть бути перетворені в гроші).

Всі господарські засоби підприємства формуються за рахунок певних джерел – власних чи позикових.

Для здійснення господарської діяльності необхідні відомості про господарські засоби підприємства та джерела їх формування.

Основними завданнями бухгалтерського обліку є:

– контроль за виконанням планових показників підприємства;

– охорона власності підприємства;

– дотримання режиму економіки .

Виходячи з поставлених завдань, визначаються вимоги, що пред'являються до бухгалтерського обліку:

– простота ведення;

– економічність (при достатній повноті та своєчасності облік має здійснюватися при мінімальних витратах, вирішення цієї проблеми досягається раціональною організацією обліку, систематичним удосконаленням його форм, максимальним використанням сучасної обчислювальної техніки);

– точність (тільки достовірна інформація про різні сторони діяльності господарства забезпечує практичне значення обліку для оперативного керівництва. Законодавством України передбачено, що за надання завідомо неправильних звітних показників, приховування доходів, що підлягають оподаткуванню, керівник і головний бухгалтер залучаються до відповідальності згідно з чинним законодавством);

– правильність (базується на єдності змісту і методам обчислення планової та облікової інформації);

– своєчасність (для прийняття правильного управлінського рішення в різних ситуаціях необхідна своєчасна інформація про конкурентоспроможної продукції, витрати, доходи і фінансові результати діяльності; відставання в обліку часто призводить до безгосподарності, зловживань, порушення державної дисципліни).

Бухгалтерський облік та фінансова звітність грунтуються на таких основних принципах:

– обачність – застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;

– повне висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;

– автономність – кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від його власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства;

– послідовність – постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, і повинна бути обгрунтована і розкрита у фінансовій звітності;

– безперервність – оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати надалі;

– нарахування та відповідність доходів і витрат – для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів;

– превалювання сутності над формою – операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;

– історична (фактична) собівартість - пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання;

– єдиний грошовий вимірник - вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці;

– періодичність – можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності.

У бухгалтерському обліку для відображення руху засобів виробництва, грошових коштів і господарських процесів використовують три види вимірників: натуральні, трудові та грошові (вартісні).

Особливості бухгалтерського обліку:

– обов'язкове документальне підтвердження кожного господарського факту, тобто обов'язковою умовою для відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку є їх документальне оформлення, завдяки чому показники обліку на підприємстві набувають доказове, юридичне значення;

– узагальнення в грошовому вираженні – всі господарські операції, враховані в натуральних (кілограми, метри, штуки тощо) і трудових (годину, день, місяць) вимірниках, обов'язково узагальнюються в грошовому вимірнику.

Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться на підприємстві (з моменту його реєстрації і до ліквідації).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV (зі змінами і доповненнями);

2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку затв. наказом від 31 березня 1999 г. № 87 (зі змінами і доповненнями);

3. Ф. Ф. Бутинець та ін. Бухгалтерський финансовий облік: Підручних для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальніх закладів – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП "Рута", 2009. -912 с.